

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Tiesību akti - Patvertnes

- š.g. 5.jūnijā Saeima izskatīja un pieņēma **likumprojektu «Grozījumi Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā»;**

8. Likumprojekts **Grozījumi Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā** (*861/Lp14*)

(3. lasījums) (6 priekšlikumi)

(Dok. Nr. **3449**)

Balsojums: par 66, pret 0, atturas 0 **Likums**

Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Jānis Skrastiņš)

- Likumprojekta grozījumi paredz, ka objekta īpašnieks vai valdītājs [...] ir tiesīgs **izveidot III kategorijas patvertni atbilstoši Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta izstrādātajām vadlīnijām par minimālajām prasībām telpu pielāgošanai III kategorijas patvertnēm;**
- **Ministru kabineta 2025.gada 27.maija noteikumi Nr.318** «Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 5.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās" 5.1.1.9. pasākuma "**Objektu (patvertņu) pielāgošana un aprīkošana civilās aizsardzības mērķiem**" īstenošanas noteikumi»;
- **Pasākuma mērķis** – **noteikt prasības** objekta atbilstību III kategorijas patvertnēm, **izpildot noteiktas funkcionālās prasības** (MK noteikumu 14.punkts).

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Vadlīnijās iekļauti **obligātie ieviešanas nosacījumi** un **vēlamie ieviešanas nosacījumi**, kas piemērojami atbilstoši telpu veidam un iespējām.

Obligātie ieviešanas nosacījumi

- III kategorijas patvertnes var tikt **izveidotas dažādu būvju pagrabstāvos–vai pazemes stāvos** (piemēram, dzīvojamo māju pagrabi, pazemes autostāvvietas u.c.), **kā arī cokola stāvos**.
- Patvertnei paredzētā telpa **nedrīkst būt mazāka par 20m²** (mazākas telpas netika vērtētas apsekošanas procesā)
- Cokola stāvos var ierīkot patvertni tikai tad, ja **cokolstāva pazemes daļa, kas iedziļināta zemē, ir vismaz 1,5 metri** *(nav attiecināms uz objektiem, kuri vēsturiski ir uzskatāmi par civilās aizsardzības aizsargbūvēm - patvertnes, bunkuri un tamlīdzīgas aizsargbūves).*

		
Pagrabstāvs	Pazemes stāvs	Cokola stāvs

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Obligātie ieviešanas nosacījumi

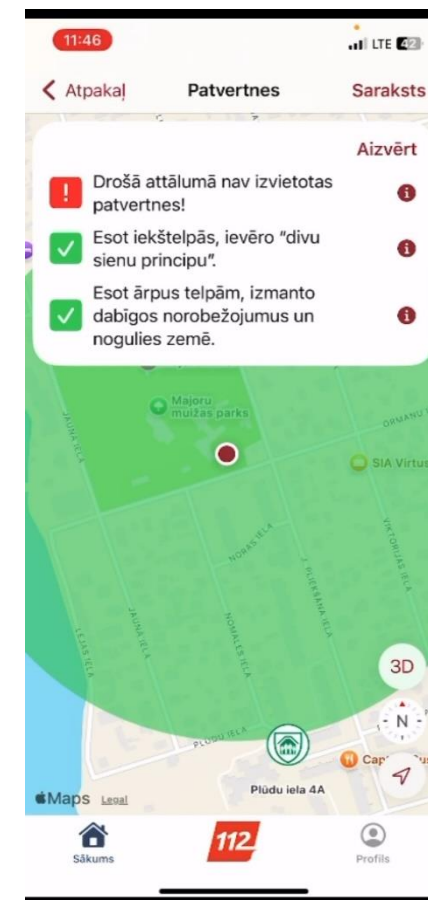
- **Sienas un griestu pārsegumi** ir uzbūvēti no dzelzsbetona, blokiem vai ķieģeļiem.
- Pielāgojot telpas patvertnei vai veicot patvertnes telpu uzlabojumus, **apdarē izmanto nedegošus un nedrūpošus materiālus** (nav ieteicams izmantot flīzes, apmetumu, stiklu u.c.).
- Patvertnes telpas **nedrīkst būt aizkrautas**, tām jābūt atbrīvotām no atkritumiem, būvgružiem, konstrukcijām un priekšmetiem ar asām malām.
- **Patvertnē ikdienā drīkst glabāt priekšmetus, kurus var izvākt 24h**, lai nodrošinātu telpu cilvēku uzņemšanai.

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Obligātie ieviešanas nosacījumi

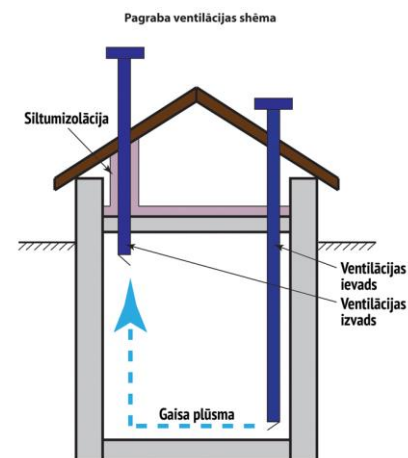
- Patvertne **ikdienas apstākļos nedrīkst applūst** (gruntsūdeņi, virszemes ūdeņi, tehnoloģiskie ūdeņi vai notekūdeņi).
- Patvertni **neierīko, ja pagrabstāvā, pazemes stāvā vai cokolstāvā atrodas pilsētas un ciemu maģistrālās inženierkomunikācijas** (ūdensvads, apkure, kanalizācija, elektrotīkls pārsniedz trīs fāžu strāvu virs 0,4kv). Patvertni neierīko telpā, kurā atrodas ēkas centrālās apkures katli.
- Patvertnēm **jāatrodas netālu no iedzīvotāju uzturēšanās vietām, ieteicams līdz 300 m**, lai nodrošinātu cilvēku nokļūšanu patvertnē iespējami drīzā laikā no ziņu saņemšanas par apdraudējumu.

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Obligātie ieviešanas nosacījumi

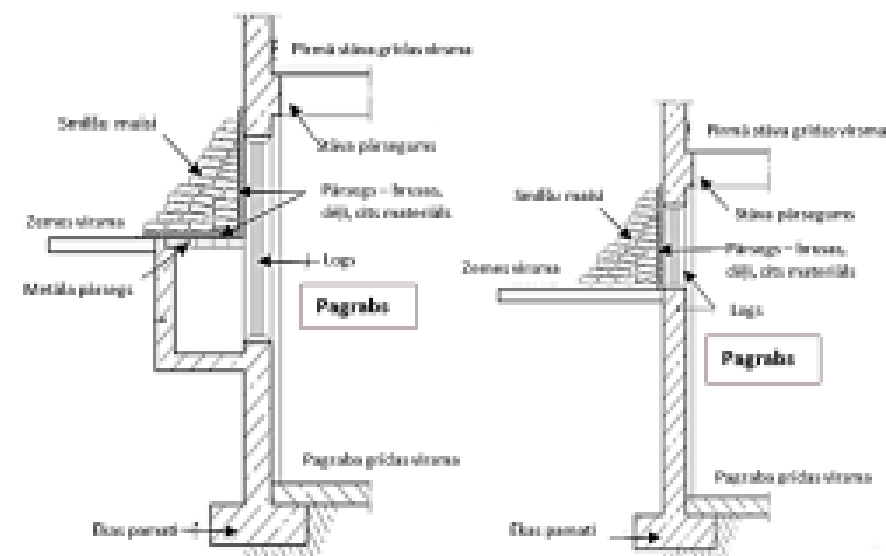
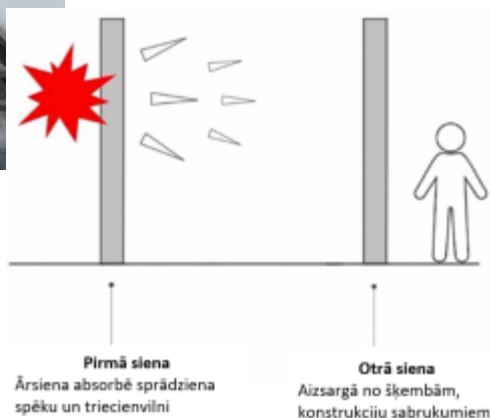
- Patvertnes cilvēkietilpību aprēķina, nosakot $0,75\text{m}^2$ uz vienu personu. **Nosakot patvertnes cilvēkietilpību, ņem vērā telpu lietderīgo platību – tikai tās telpas, kur atradīsies cilvēki, bet ne palīgtelpas.**
- **Patvertnes ieejām jābūt noslēgtām**, lai mazinātu dūmu, putekļu un citu piesārņotāju iekļūšanu.
- Ieejas durvīm jābūt izgatavotām no degtnespējīgiem materiāliem.
- Patvertnē vēlams nodrošināt atbilstošu skābekļa saturu gaisā, patvertnes **telpas aprīkojot ar atbilstošu ventilāciju (mehānisko vai dabisko).**

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Obligātie ieviešanas nosacījumi

- Apdraudējuma gadījumā **visas atveres (izņemot durvis) jānosedz ar aizsargvairogiem** (betona bloki, slēgi, metāla žalūzijas, maiši, kas pildīti ar smiltīm vai citiem beramiem materiāliem u.c.), kas aizsargā no sprādziena triecienviļņa.
- Cokola stāvā patvertni ierīko ievērojot "divu sienu principu».

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Obligātie ieviešanas nosacījumi

- Jāparedz iespēja **iekļūt patvertnes telpās ar bērnu ratiņiem un cilvēkiem ratiņkrēslos** patstāvīgi vai ar līdzcilvēku atbalstu.
- Patvertnēm ar lietderīgo platību (kur uzturēsies cilvēki) **līdz 250 m² var būt viena ieeja/ izeja.**
- Patvertnei ar lietderīgo platību (kur uzturēsies cilvēki) **virs 250 m² jābūt vismaz divām izejām.**
- Gadījumā, ja patvertnei ir tikai viena ieeja/ izeja, tad otru – avārijas izeju – var organizēt, izmantojot, piemēram, logu, lūku u.c. risinājumu.

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Obligātie ieviešanas nosacījumi

- Patvertni **aprīko ar elektrību un autonomu apgaismojumu**, kas kalpo par avārijas apgaismojumu **elektroenerģijas padeves pārtraukumu gadījumā**.
- Patvertnē jānodrošina **pieejamība dzeramajam ūdenim**, ievērojot higiēnas un sanitārās prasības, (ūdensvads, tvertnes, pudeles u.c.), **vai jāparedz kārtība, kā to nodrošināt 24h laikā**.
- Patvertnē **jānodrošina sanitārie un higiēniskie apstākļi** (viens labierīcības risinājums uz 40 cilvēkiem). Labierīcības ir **jāveido, lai tās ir viegli kopjamas, bez ārēju pakalpojumu iesaistes** (piemēram, bez asenizatoru pakalpojuma iesaistes).

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Obligātie ieviešanas nosacījumi

- Patvertnes telpas **nodrošina ar autonomo dūmu detektoru** (1 dūmu detektors uz 60-80m²) **un ugunsdzēsības pārklāju**.
- Patvertni nodrošina **ar pirmās palīdzības aptieciņu** (1 aptieciņa uz 100 cilvēkiem).
- Patvertnes telpās **paredz atkritumu savākšanas iespējas, nodrošinot tvertnes vai maisus**.
- Patvertnē **ierīko vietas sēdēšanai** (krēsli, soli u.c.), paredzot vietu vienam cilvēkam apmēram 0,5 x 0,5 metri, un **ierīko vietas gulēšanai/atpūtai**, kas var būt vairākos stāvos – vieta vienam cilvēkam apmēram 0,8 x 1,9 metri.

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Obligātie ieviešanas nosacījumi

- Patvertnē **jānodrošina iespēja izmantot mobilos sakarus** (piezvanīt operatīvajiem dienestiem – piekļuve internetam (Wi-Fi punkti) un iespējai uzlādēt elektroierīces.
- **Izstrādāta kārtība, kādā tiek nodrošināta piekļūstamība patvertnei, patvertnes izmantošana un uzturēšanās patvertnē**, un darba organizēšanas kārtība patvertnes izmantošanai civilajai aizsardzībai katastrofas, militāra iebrukuma vai kara gadījumā.
- Informācijas piekļūstamības prasības – ēka **aprikota ar vizuālu zīmi, kas vēsta, ka ēkā atrodas patvertne**, tai skaitā, izvērtējot iespēju, **pievienota norāžu plāksne vai zīme Braila rakstā un starptautiskā invaliditātes zīme**.
- Pie ieejas **patvertnē izvieto zīmi, ka attiecīgajā objektā ierīkota patvertne**, ir uzraksts "Patvertne".

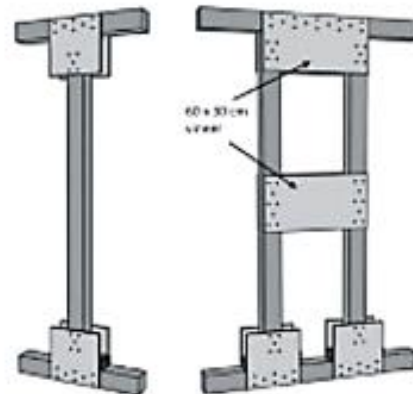
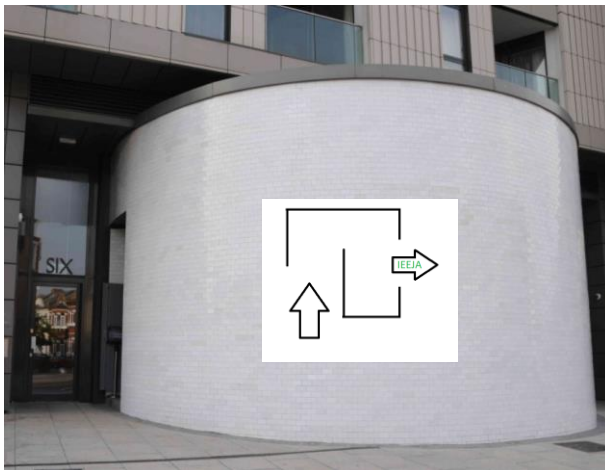

Patvertnes zīmes uzstādīšanai ir izstrādāta instrukcija - patvertnes zīmes izvietošanai un vizuālajam noformējumam (pieejama VUGD mājaslapā)

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Vēlamie ieviešanas nosacījumi

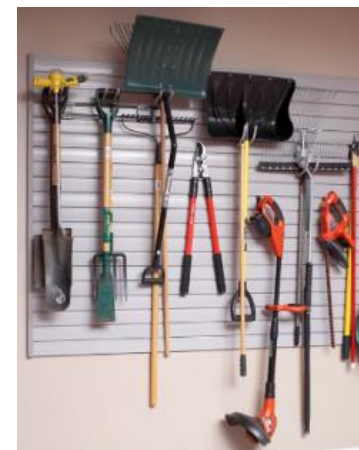
- Patvertnes telpās **nedrīkst** glabāt bīstamas ķīmiskas, uzliesmojošas, viegli uzliesmojošas un sprādzienbīstamas **vielas**.
- Ja patvertnes ieeju nav iespējams aprīkot ar durvīm atbilstoši, tai jābūt izbūvētai kā labirinta vai zigzag veida ieejai/ izejai.
- Patvertnē var paredzēt **papildu aizsardzību pret iegruvumiem**, izveidojot patvertnes griestu balstus.
- Var izvietot ūdens-putu ugunsdzēsības aparātu. Patvertnē neizvieto pulvera vai ogļskābās gāzes ugunsdzēsamos aparātus.

Vadlīnijas par minimālajām prasībām III kategorijas patvertnes ierīkošanai

Vēlamie ieviešanas nosacījumi

- **Var aprīkot ar tehnisku risinājumu, lai elektroenerģijas pārtraukuma gadījumā** (ģenerators, akumulatori u.c.), būtu iespējams nodrošināt apgaismojuma, ventilācijas, ūdens un siltuma apgādes darbību, elektroiekārtu uzlādes iespējas.
- **Ja aprīko ar elektroģeneratoru, to patvertnē nodala no telpām, kur uzturas cilvēki,** un nodrošina izplūdes gāzu novadīšanu ārpus patvertnes (var uzglabāt ģenerators degvielas rezerves).
- **Radiouztvērējs un šo ierīču baterijas,** telpu termometrs un oglekļa dioksīda (CO2) mērītājs u.c.
- **Ieteicams uzglabāt instrumentus** (lāpstas, liekšķeres, laužņi, cirvji, zāģi, metāla zāģi, iekārtas armatūras pārgriešanai u.c.), kas nepieciešamības gadījumā palīdzētu atbrīvot izeju no gruvešiem

Rīkojies un iesaisties – esi informēts un sagatavojies!

Zvanīt uz / nosūtīt SMS uz 112

Saņemt paziņojumus par iespējamo apdraudējumu un drošības padomi rīcībai

Atrast tuvāko patvertni

IESKATIES WWW.112.LV
UN UZZINI

kas ir tālruņa numurs 112 un kādos gadījumos uz to zvanīt

kā rīkoties dažādos apdraudējumos

Latvijas operatīvo dienestu jaunumus

ZINOŠS = PASARGĀTS!

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests